

Vammaisneuvosto

Kokousaika 24.5.2023 klo 12:00 - 14:10

Kokouspaikka Monitoimitila, Jyväskylän pääkirjasto, Vapaudenkatu 39-41

Jäsenet

x Manninen Jarkko	pj.	Pihtipudas	Logrén Marjo
x Pöyhönen Varpu	vpj.	Hankasalmi	Pietiläinen Tarja
x Virtanen Satu-Maria	vpj.	Jyväskylä	Perttula Suvi
x Autio Karoliina	etä	Jämsä	Virtanen Timo
x Hartikka Seija		Uurainen	Seppänen Irja
x Hänninen Jan	etä	Laukaa	Mäki-Kulmala Mirja
- Karstinen Orvokki		Kivijärvi	- Holm Kari
x Kiviniemi Heikki	etä	Luhanka	
x Korhonen Eeva-Liisa	etä	Konnevesi	Liuhala Raija
x Kuusela Miia	etä	Viitasaari	Palonen Anneli
- Lehtomäki Janna		Multia	- Tikka Maiju
- Mettinen Katja		Muurame	- Honkamäki Juha
x Muhonen Asko		Kinnula	Rouvinen Marketta
x Pollari Marjut	etä	Saarijärvi	Kekkilä Kaija
x Raitio Tiina	etä	Kannonkoski	Poikonen Anu
- Rotola-Pukkila Tarja		Keuruu	- Koivisto Harri
x Sallinen Eila		Karstula	Maanselkä Seija
x Talso Tiina		Äänekoski	Kautto Oili
x Tattari Markus	etä	Toivakka	Huovilainen Minna
x Teräväinen Virva	etä	Joutsa	Pänkäläinen Seppo
x Uusimäki Marjatta		Kyyjärvi	Noponen Taina
x Uutela Niina, saapui klo 12.28	etä	Petäjävesi	Roslöf Tarja

Muut läsnäolijat

x Aula Maria Kaisa	etä	aluehallituksen pj.
- Tollet Jan		hyvinvointialuejohtaja
x Pernu Ilkka		aluehallituksen edustaja
x Peränen Nina		esittelijä, palvelujohtaja
x Kinnunen Päivi		sihteeri, johdon assistentti

Pöytäkirjan allekirjoitus

ja varmennus

Jarkko Manninen
puheenjohtaja

Päivi Kinnunen
pöytäkirjanpitäjä

Asko Muhonen
pöytäkirjantarkastaja

Marjut Pollari
pöytäkirjantarkastaja

Pöytäkirjan tarkastus ja

nähtävillä olo

Pöytäkirja tarkastetaan viimeistään 29.5.2023, ja tarkastettu pöytäkirja muutoksenhakuohjeineen pidetään yleisesti nähtävillä Keski-Suomen hyvinvointialueen verkkosivulla hyvaks.fi 31.5.2023.

Kokousaika 24.5.2023 klo 12:00 - 24.5.2023 14:10

Kokouspaikka Monitoimitila, Jyväskylän pääkirjasto, Vapaudenkatu 39-41

Käsitellyt asiat

28 § Pöytäkirjan tarkastus	1
29 § Työjärjestyksen hyväksyminen	2
30 § Vammaisten henkilöiden asumisen tuen palveluiden järjestäminen	3
- Vammaisten henkilöiden asumisen tuen palveluiden hankinta_Hienola 24.5.2023	4
31 § Vaalijalan Keski-Suomen poliklinikkapalveluiden ja Sääksvuoren palvelukodin ja toimintakeskuksen toimintojen järjestäminen Keski-Suomessa	11
- Ulla Kuitun esitys 24052023 VANE	12
- Vammaisneuvosto 24.5.2023, Sääksvuoren palvelukoti ja toimintakeskus	21
32 § Vammaisneuvoston kannanotto sairaala Novaan suunniteltuun pyöröoveen	30
33 § Vammaisneuvostopäivän suunnittelun tilanne	31
34 § Saapunut posti	32
- Palaute vammaisneuvostolle 24.5.2023	34
- K-S MYK Kuljetuspalvelujen palautekanavien saavutettavuus	35
- opaskoirayhdistyksen viesti	37
35 § Muut asiat	42

Vammaisneuvosto

§ 28

Pöytäkirjan tarkastus

Selostus asiasta

Hallintosäännön 168 §:n mukaan pöytäkirja tarkastetaan toimielimen päättämällä tavalla.

Pöytäkirja tarkastetaan sähköisesti.

**Puheenjohtajan
ehdotus**

Pöytäkirjantarkastajiksi valitaan Asko Muhonen ja Marjut Pollari.
Varatarkastajiksi valitaan Tiina Raitio ja Tarja Rotola-Pukkila.

Päätös

Pöytäkirjantarkastajiksi valittiin Asko Muhonen ja Marjut Pollari.
Varatarkastajiksi valittiin Tiina Raitio ja Eila Sallinen.

Vammaisneuvosto

§ 29 Työjärjestyksen hyväksyminen

Selostus asiasta Käsiteltävät asiat ilmoitetaan ennalta jaetussa kokouskutsussa ja sen mukana seuranneessa esityslistassa.

Asiat käsitellään esityslistan mukaisessa järjestyksessä, jollei toimita toisin päätä.

Puheenjohtajan ehdotus Vammaisneuvosto hyväksyy työjärjestyksen esityksen mukaisesti.

Päätös Vammaisneuvosto hyväksyi työjärjestyksen sellaisenaan.

Vammaisneuvosto

§ 30 Vammaisten henkilöiden asumisen tuen palveluiden järjestäminen

Julkinen

Diaarinumero Hyvaks/1617/05.21.01.01/2023

Vammaisneuvosto 24.5.2023 § 30

Selostus asiasta Palvelupäällikkö Elina Hienola kertoo vammaisten henkilöiden asumisen tuen palvelujen kilpailutusprosessista ja palveluiden järjestämisestä.

Hyvinvointialue on velvollinen järjestämään vammaisille henkilöille (asiakas) asumisen tuen palveluja. Vammaispalvelulainsäädäntö muuttuu 1.10.2023 alkaen, jolloin asumisen tukea järjestetään kaikille asiakkaille Vammaispalvelulain (14.4.2023/675) 18 §:n perusteella. Lyhytaikaista huolenpitoa (esimerkiksi omaishoidon vapaat) järjestetään vammaispalvelulain 24 § perusteella. Lyhytaikaisella huolenpidolla tarkoitetaan tässä yhteydessä muutaman tunnin, päivän tai viikon mittaisia asumisjaksoja kodin ulkopuolella.

Tähän saakka Keski-Suomen hyvinvointialue on järjestänyt asumisen tuen palvelut omana toimintana, ostanut palveluja yksityisiltä toimijoilta ja yhteisöiltä joko erilaisilla puitesopimuksilla tai erillisillä asiakaskohtaisilla ostopalvelusopimuksilla. 1.4.2023 alkaen palvelua on järjestetty myös palvelusetelillä. Kunnista hyvinvointialueelle siirtyneet puitesopimukset ovat vaihtelevia sopimusehdoiltaan ja palvelukuvauksiltaan. Kilpailuttamisella saadaan yhtenäiset puitesopimukset ja laatukriteerit palvelusetelitoiminnan rinnalle koko hyvinvointialueelle.

Palvelujohtajan ehdotus Vammaisneuvosto merkitsee esittelyn tiedoksi.

Päätös Vammaisneuvosto merkitsi esittelyn tiedoksi.

Vammaisneuvosto toteaa, että päätöksenteossa pitää huomioida yksilöllisyys ja suunnittelussa pitää olla mukana käyttäjänäkökulma. Vammaisneuvosto toivoo pieniä, kodinomaisia yksikköjä.

Vammaisneuvosto toivoo, että suunnittelukeskusteluihin otetaan mukaan joku vammaisneuvoston jäsen.

Liitteet Vammaisten henkilöiden asumisen tuen palveluiden hankinta_Hienola
24.5.2023

Vammaisten henkilöiden asumisen tuen palveluiden hankinta

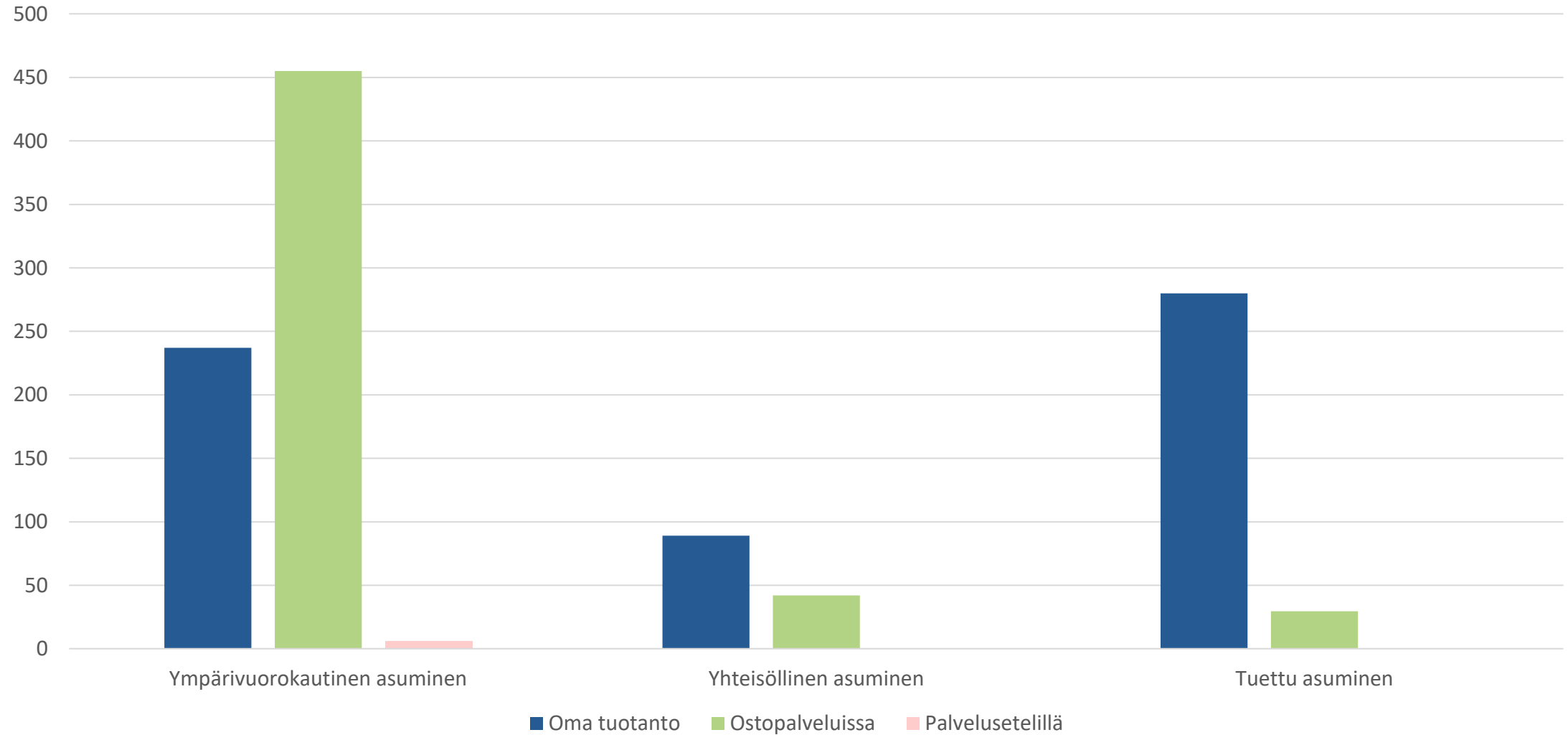
Taustaa ja nykytilanne

- Voimassa olevan lainsäädännön mukaan asumisen palveluita järjestetään vammaisille asiakkaille kahden eri lain perusteella:
- kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain (Laki kehitysvammaisten erityishuollosta 519/1977) sekä
- vammaispalvelulain (Laki vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista 380/1987) perusteella.
- 1.10.2023 alkaen asumisen tukea järjestetään kaikille Vammaispalvelulain (14.4.2023/675) 18 §:n perusteella.
- Lyhytaikaista huolenpitoa (esimerkiksi omaishoidon vapaat) järjestetään vammaispalvelulain 24 § perusteella.
- Kunnista hyvinvointialueelle siirtyneet puitesopimukset ovat vaihtelevia sopimusehdoiltaan ja palvelukuvauksiltaan. Kilpailuttamisella saadaan yhtenäiset puitesopimukset ja laatuksiteerit palvelusetelitoiminnan rinnalle koko hyvinvointialueelle.
- Vammaisten henkilöiden asumisen tuen palveluita hankitaan noin 25 milj. eurolla vuositasolla.
- HVA:lle on kunnista paikoitellen siirtynyt kertynyttä tarvetta asumisen palveluille.

Järjestämisen tavat ja asiakasmäärät

- Tähän saakka Keski-Suomen hyvinvointialue on järjestänyt asumisen tuen palveluita: omana toimintana , ostanut palveluja yksityisiltä toimijoilta ja yhteisöiltä joko erilaisilla puitesopimuksilla tai erillisillä asiakaskohtaisilla ostopalvelusopimuksilla
- 1.4.2023 alkaen palvelua on järjestetty myös palvelusetelillä Keski-Suomen hyvinvointialueella.
- Asiakasmäärät:
 - Oma tuotanto:
 - Ympäri vuorokautinen asuminen 237 asiakasta
 - Yhteisöllinen asuminen 89 asiakasta
 - Tuettu asuminen 280 asiakasta.
 - Ostopalvelut:
 - Ympäri vuorokautinen asuminen 455
 - Yhteisöllinen asuminen 42
 - Tuettu asuminen 29,5
 - Palveluseteli:
 - 6

Asiakkaat vammaisten asumisen palveluissa eri järjestämisen tavoilla, tilanne 5/2023

Hankinnasta

- Hankinnan kohteena olevan asumispalvelun piirissä nykyisin olevia asiakkaita ei siirretä kilpailutuksen perusteella toiseen asumisyksikköön vastoin heidän tahtoaan, mutta uuden hankinnan myötä uudet asiakkaat ohjautuvat uusien puitesopimusten piiriin.
- Palveluohjaus ostopalveluna myönnettävän säännöllisen asumispalvelun piiriin tapahtuu ainoastaan vammaispalveluiden sosiaalityöntekijän tai palveluohjaajan kautta ja asumispalvelun myöntäminen perustuu asiakkaalle laadittuun asiakassuunnitelmaan ja viranhaltijapäätökseen.
- Omaishoidon vapaat myönnetään koti- ja asumispalveluiden omais- ja perhehoidon yksiköstä.
- Jyväskylän kaupungilta siirtyneiden määräaikaisten puitesopimusten tilanne ratkaistava.

Asian käsittely

- Soten johtoryhmä 24.5.
- Vammaisneuvosto 24.5.
- Työikäisten ja ikääntyneiden lautakunta 31.5.
- Aluehallitus 20.6.

Kiitos

www.hyvaks.fi
#hyvaks #hyväarkikaikille

Vammaisneuvosto

§ 31 **Vaalijalan Keski-Suomen poliklinikkapalveluiden ja Sääksvuoren palvelukodin ja toimintakeskuksen toimintojen järjestäminen Keski-Suomessa**

Julkinen

Diaarinumero Hyvaks/1618/05.21.01.01/2023

Vammaisneuvosto 24.5.2023 § 31

Selostus asiasta Sosiaalipalvelujen palvelujohtaja Ulla Kuittu kertoo Vaalijalan Keski-Suomen poliklinikkapalveluiden siirtämisestä Etelä-Savon hyvinvointialueelta Keski-Suomen hyvinvointialueen omaksi toiminnaksi.

Erityisryhmien kotiin vietävien ja asumispalveluiden palvelujohtaja Päivi Junnilainen kertoo Sääksvuoren palvelukodin ja toimintakeskuksen siirtämisestä Etelä-Savon hyvinvointialueelta Keski-Suomen hyvinvointialueen omaksi toiminnaksi.

Palvelujohtajan ehdotus Vammaisneuvosto merkitsee esittelyn tiedoksi.

Päätös Vammaisneuvosto merkitsi esittelyt tiedoksi.

Liitteet Ulla Kuitun esitys 24052023 VANE
Vammaisneuvosto 24.5.2023, Sääksvuoren palvelukoti ja toimintakeskus

Vaalijalan Keski-Suomen poliklinikkapalveluiden järjestäminen Keski-Suomessa

palvelujohtaja Kuittu Ulla

Taustaa ja nykytila

- Keski-Suomessa lakkautettiin Suojarinteen kuntayhtymä v. 2008, jolloin kehitysvammaisten erityishuoltolain mukaisten viranomaistehtävien hoitaminen sekä kehitysvammaaneuvola siirtyivät Keski-Suomen sairaanhoitopiirille.
- Vuonna 2016 Keski-Suomen sairaanhoitopiiri teki ostopalvelusopimuksen Vaalijalan kuntayhtymän kanssa kehitysvammapoliklinikan palveluiden osalta ja poliklinikan henkilöstö siirtyi Vaalijalan kuntayhtymän palvelukseen.
- Vuoden 2023 alussa Vaalijalan Keski-Suomen poliklinikan toiminta siirtyi Etelä-Savon hyvinvointialueen palveluksi.
- Keski-Suomen hyvinvointialue ostaa palvelun Etelä-Savon hyvinvointialueelta.
- Vaalijalan Keski-Suomen poliklinikka sijaitsee Jyväskylässä, osoitteessa Pihkatie 4

Taustaa ja Voimaanpanolaki 57§

- Vaalijalan, Etevan ja Eskoon kuntayhtymien toiminnan jakaminen
- Vaalijalan, Etevan ja Eskoon kuntayhtymien toiminta ja henkilöstö siirtyvät sille hyvinvointialueelle, jonka alueella tehtävää hoitava henkilöstö pääasiallisesti työskentelee. Jos henkilöstö on hoitanut tehtävää ennen sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain voimaantuloa myös muiden hyvinvointialueiden alueella, hyvinvointialueiden on sovittava viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2022 kyseisten palvelujen tuottamisesta myös näiden muiden hyvinvointialueiden alueella.
- Vaalijalan, Etevan ja Eskoon kuntayhtymien kiinteistöt, toimitiloja koskevat vuokrasopimukset ja toimitilojen hallintaan oikeuttava muu omaisuus siirtyvät sille hyvinvointialueelle, jonka alueella toimitilat sijaitsevat. Jos siirtyvissä asumispalveluyksiköissä tai päivä- ja työkeskustoiminnassa on ennen sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain voimaantuloa järjestetty palveluja myös muiden hyvinvointialueiden asukkaille, hyvinvointialueet ovat velvollisia sopimaan viimeistään 31 päivänä toukokuuta 2022 toiminnan jatkamisesta.
- Edellä 1 momentissa tarkoitettut sopimukset ovat voimassa, kunnes hyvinvointialueet sopivat sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 36 §:ssä tarkoitettusta hyvinvointialueiden yhteistyösopimuksesta.

Taustaa ja nykytila

- Jyväskylässä sijaitseva Vaalijalan Keski-Suomen poliklinikka on tarjonnut palvelua koko Keski-Suomen alueelle. Palvelu on erityishuoltolain (1977/519) mukaista palvelua, jonne ohjaututaan pääsääntöisesti vammaispalvelun kautta.
- Yksikössä työskentelee kolme työntekijää: lääkäri, psykologi ja kuntoutuksen suunnittelija kolmena päivänä viikossa.
- Poliklinikalla keskitytään erityisen tuen ja kehitysvammaisuuden erityiskysymyksiin varhaislapsuudessa, koulu- ja opiskeluaikana sekä erilaisissa kriisitilanteissa.
- Kuntoutuksen suunnittelun lisäksi toiminnassa painottuu käytös- ja mielenterveysongelmien sekä ikääntymiseen liittyvien ongelmien selvittäminen, perheiden tukeminen sekä erityiseen tukeen ja kehitysvammaisuuteen liittyvä neuvonta ja ohjaus.
- Terveystieteiden läheteteellä palvelussa ovat asioineet vain kehitysvammaepäilyn vuoksi terveydenhuollosta lähetetyt täysi-ikäiset asiakkaat.
- Kustannukset Vaalijalan Keski-Suomen poliklinikan palveluista olivat vuonna 2022 n. 250 000 euroa.

Taustaa ja nykytila

- Vaalijalan Keski-Suomen poliklinikan lisäksi Keski-Suomen hyvinvointialueella toimivat Jyväskylän kaupungilta siirtynyt kehitysvammaneuvoalahenkilöstö (yksi lääkäri ja yksi psykologi) sekä Jämsän terveydeltä ostetut erityisneuvolapalvelut.
- Hyvinvointialueuudistuksen ja myös uudistuvan vammaispalvelulain myötä nykyistä kehitysvammaisten poliklinikka- ja neuvolatoimintaa on perusteltua yhtenäistää sekä vahvistaa, jotta asiantuntijapalveluita voidaan kehittää pitkäjänteisesti Keski-Suomen hyvinvointialueella.

Poliklinikan siirtäminen Keski-Suomen hyvinvointialueen omaksi toiminnaksi liikkeenluovutuksella

- Vaalijalan Keski-Suomen poliklinikan toiminnan siirtämisestä on käyty alustavia keskusteluja Keski-Suomen ja Etelä-Savon hyvinvointialueiden edustajien kesken loppuvuodesta 2022 ja neuvotteluja on jatkettu keväällä 2023.
- Yhteisenä näkemyksenä on Keski-Suomen alueella sijaitsevan poliklinikan siirtäminen Keski-Suomen hyvinvointialueen toiminnaksi vuoden 2023 aikana Sosiaali- ja terveydenhuolto- ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaantulusta annetun lain 57 §:n mukaisesti.
- Toiminnan siirron valmistelu edellyttää Keski-Suomen hyvinvointialueen aluehallituksen päätöstä
- Tavoitteena on tehdä sopimukset asiasta lokakuussa 2023 liikkeenluovutusta varten.

Liikkeenluovutus

- Etelä-Savon hyvinvointialueen puolelta käydään henkilöstön kanssa yhteistoimintalain mukaiset neuvottelut.
- Valmistelun edetessä henkilöstön kanssa käydään keskustelut toiminnan käytännön järjestelyistä Keski-Suomen hyvinvointialueella ja keskustelutilaisuuksia järjestetään tarpeen mukaisesti.
- Liikkeenluovutuksen valmistelu ja siirtymä eivät vaikuta palveluihin.
- Henkilöstö siirtyy Keski-Suomen hyvinvointialueen palvelukseen ns. vanhoina työntekijöinä entisiin palvelussuhteen ehdoin Laaja-alaisen sosiaali- ja terveyskeskuksen vastuualueelle, avosairaanhoidon palvelualueelle.
- Hyvinvointialueiden välinen ostopalvelusopimus asiakkaiden palveluiden järjestämisestä päättyy, kun siirtymä tapahtuu.

Asian käsittely

- Vammaisneuvosto 24.5.2023
- Yhteistoimintaelin 29.5.2023
- Työikäisten ja ikääntyneiden lautakunta 31.5.2023
- Lasten, nuorten ja perheiden lautakunta 7.6.2023
- Aluehallitus 20.6.2023

Kiitos

www.hyvaks.fi
#hyvaks #hyväarkikaikille

Sääksvuoren palvelukoti ja toimintakeskus

Vammaisneuvosto 24.5.2023
palvelujohtaja Päivi Junnilainen

Sääksvuoren palvelukoti

- Vuonna 2018 valmistunut ryhmäkoti osoitteessa Välitie 2, 40530 Jyväskylä
- Etelä-Savon hyvinvointialueen omistama kiinteistö, ARA-rahoitus
- 15 kehitysvammaisen ja autistisen henkilön koti sijoittuen viiteen erilliseen 2-4 asukkaan ryhmäkotiin
- Pienet ryhmät tarjoavat asukkaille rauhallisen ja turvallisen asumisen
- Tarjoaa tehostettua kuntouttavaa ympärivuorokautista palveluasumista henkilöille, jotka tarvitsevat erityisen vaativaa vahvaa psykososiaalista tukea ja apua
- Yksikössä 42 vakituista työntekijää ja 6 määräaikaista sijaista
 - työvuoroissa keskimäärin 11-14 ohjaajaa ja kaksi yökköä
- Asukkaista kaikki ovat keskisuomalaisia (kotikuntina Jyväskylä, Muurame, Petäjävesi ja Äänekoski)
- Keski-Suomen hyvinvointialue hankkii asiakkaiden palvelut ostopalvelusopimuksella Etelä-Savon hyvinvointialueelta

Sääksvuoren toimintakeskus

- Toimipiste osoitteessa Pihkatie 4, 40530 Jyväskylä
- Tila vuokrattu Jyväskylän kaupungilta
- Toteuttaa asiakkaan tarpeen mukaista yksilöllistä jalkautuvaa päivätoimintaa sekä Sääksvuoren palvelukodin asukkaille että omista kodeistaan tuleville asiakkaille
- Sekä yksilöllisistä että ryhmämuotoisesti toteutettua toimintaa
- Toimintaa toteutetaan toimipisteessä, mutta myös jalkautuen toimipisteen ulkopuolelle erilaisiin toimintaympäristöihin
- Toiminnassa harjoitellaan arjen taitoja, mm. asioinnit, keittiötyöt, siivous, pyykkihuolto, raha-asiat
- Päivätoimintaan osallistuu yhteensä 21 asiakasta
- Asiakkaista kaikki muut paitsi yksi ovat keskisuomalaisia (kotikuntina Jyväskylä, Muurame, Petäjävesi, Äänekoski ja Saarijärvi)
- Yksikössä on 3 työntekijää, lisäksi palvelukodin asukkailla ohjaajaresurssia mukana palvelukodilta
- Palvelut hankitaan ostopalvelusopimuksella Etelä-Savon hyvinvointialueelta

Voimaanpanolaki 57§

- Vaalijalan, Etevan ja Eskoon kuntayhtymien toiminnan jakaminen
- Vaalijalan, Etevan ja Eskoon kuntayhtymien toiminta ja henkilöstö siirtyvät sille hyvinvointialueelle, jonka alueella tehtävää hoitava henkilöstö pääasiallisesti työskentelee. Jos henkilöstö on hoitanut tehtävää ennen sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain voimaantuloa myös muiden hyvinvointialueiden alueella, hyvinvointialueiden on sovittava viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2022 kyseisten palvelujen tuottamisesta myös näiden muiden hyvinvointialueiden alueella.
- Vaalijalan, Etevan ja Eskoon kuntayhtymien kiinteistöt, toimitiloja koskevat vuokrasopimukset ja toimitilojen hallintaan oikeuttava muu omaisuus siirtyvät sille hyvinvointialueelle, jonka alueella toimitilat sijaitsevat. Jos siirtyvissä asumispalveluyksiköissä tai päivä- ja työkeskustoiminnassa on ennen sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain voimaantuloa järjestetty palveluja myös muiden hyvinvointialueiden asukkaille, hyvinvointialueet ovat velvollisia sopimaan viimeistään 31 päivänä toukokuuta 2022 toiminnan jatkamisesta.
- Edellä 1 momentissa tarkoitetut sopimukset ovat voimassa, kunnes hyvinvointialueet sopivat sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 36 §:ssä tarkoitetusta hyvinvointialueiden yhteistyösopimuksesta.

Sääksvuoren palvelukodin ja toimintakeskuksen toiminnan siirtäminen Keski-Suomen hyvinvointialueen omaksi toiminnaksi

- Alustavia keskusteluja käyty loppuvuodesta 2022 ja niitä on jatkettu keväällä 2023 Etelä-Savon hyvinvointialueen edustajien kanssa
- Yhteisenä näkemyksenä on Keski-Suomessa sijaitsevien palvelukodin ja toimintakeskuksen siirtäminen liikkeenluovutuksella Keski-Suomen hyvinvointialueen toiminnaksi Voimaanpanolain 57 §:n mukaisesti.
- Toiminnan siirron valmistelu edellyttää Keski-Suomen hyvinvointialueen aluehallituksen päätöstä
- Liikkeenluovutuksen valmistelu ja toiminnan siirtymä ei vaikuta palveluihin, palvelut jatkuvat ennallaan
- Henkilöstö siirtyy Keski-Suomen hyvinvointialueen palvelukseen ns. vanhoina työntekijöinä entisiin palvelussuhteen ehdoin Koti- ja asumispalveluiden vastuualueelle Erityisryhmien kotiin vietävien ja asumispalveluiden palvelualueelle
- Siirtymä on tarkoitus toteuttaa 1.1.2024 alkaen, jolloin myös hyvinvointialueiden väliset ostopalvelusopimukset päättyvät
- Henkilöstölle, asiakkaille ja heidän läheisilleen järjestetään keskustelutilaisuuksia, joista ensimmäiset on pidetty 15.5.2023.

Toimielinkäsittelyiden aikataulu

- Vammaisneuvosto 24.5.2023
- Yhteistoimintaelin 29.5.2023
- Työikäisten ja ikääntyneiden lautakunta 31.5.2023
- Lasten, nuorten ja perheiden lautakunta 7.6.2023
- Aluehallitus 20.6.2023

Keskustelutilaisuudet

- Vetovastuu Etelä-Savon hyvinvointialueella, mutta Keski-Suomen hyvinvointialueen viranhaltijat osallistuvat myös tilaisuuksiin
- Henkilöstön ensimmäinen keskustelutilaisuus 15.5.2023
- Asiakkaiden ja heidän läheistensä ensimmäinen keskustelutilaisuus 15.5.2023
- Valmistelun edetessä järjestetään tarvittava määrä keskustelutilaisuuksia
- Tilaisuudet järjestetään Sääksvuoren palvelukodissa, mutta tilaisuuksiin voi osallistua myös etäyhteydellä
- Tilaisuuksien tarkoituksena on tiedottaa asioiden etenemisestä, varata aikaa keskusteluun henkilöstön kanssa, kuten myös asiakkaiden ja heidän läheistensä kanssa

Valmisteluprosessissa huomioon otavat asiat

- Asiakkaiden palvelut säilyvät ennallaan tutuissa paikoissa tuttujen työntekijöiden ohjaamina
- Asianosaisten kattava ja oikea-aikainen tiedottaminen, keskusteluille ja kysymyksille varattava riittävästi aikaa
- Liikkeenluovutukseen liittyvän prosessin läpikäyminen
 - Huomioitava myös muutokset HR-järjestelmiin, henkilöstön tietojen siirto Etelä-Savon hyvinvointialueelta
- Jatkuvuuden turvaaminen kaikilta osin, vastinparit hyvinvointialueilta asioiden hoitamiseen
 - Ruokahuolto
 - Puhtauspalvelut
 - Kiinteistöhoito
 - ICT-asiat
 - Kiinteistöön liittyvät asiat
- Tiivis yhteistyö Etelä-Savon hyvinvointialueen viranhaltijoiden kanssa prosessin aikana
- Prosessille varattava riittävästi aikaa

Kiitos

www.hyvaks.fi
#hyvaks #hyväarkikaikille

Vammaisneuvosto

§ 32 Vammaisneuvoston kannanotto sairaala Novaan suunniteltuun pyöröoveen

Julkinen

Diaarinumero Hyvaks/1619/10.03.02/2023

Vammaisneuvosto 24.5.2023 § 32

Selostus asiasta Sairaala Novan ovijärjestelmiä uusitaan ykköskerroksen kylmyysongelman vuoksi. Teknisen huollon palvelujohtaja Mika Paananen kuuli 14.4.2023 vammaisneuvostoa Nova 1 -sisäänkäynnille suunnitellusta pyöröovesta.

Palvelujohtajan ehdotus Vammaisneuvosto tekee lausunnon asiasta.

Päätös Sairaala Novan 1. kerroksen kylmyysongelman poistamiseen on suunniteltu Nova 2 -oven pienentämistä ja Nova 1 -oveen pyöröovea. Vammaisneuvostoa kuultiin 14.4. tilaisuudessa, jossa paikalla oli myös sairaalan arkkitehdit sekä pyöröoven toimittavan yrityksen edustaja.

Pyöröovi olisi käytössä vain kylmimpinä kuukausina. Muina aikoina ovi toimii liukuoven tavoin. Pyöröoven rinnalle rakennetaan esteetön liukuovi, jota voi käyttää myös talvikuukausina.

Suunniteltu pyöröovi on sairaalakäyttöön suunniteltu ja tunnistaa siinä liikkuvan henkilön vauhdin. Palaverissa paikalla olleet vammaisneuvoston edustajat totesivat suunnitelman toimivaksi.

Vammaisneuvosto pyytää huomioimaan opasteet sekä opas- tai avustajakoirien kanssa liikkuvien opastuksen.

Vammaisneuvosto

§ 33

Vammaisneuvostopäivän suunnittelun tilanne

Julkinen

Diaarinumero Hyvaks/865/05.21.01.01/2023

Vammaisneuvosto 24.5.2023 § 33

Selostus asiasta Vammaisneuvostopäivää valmistelewan työryhmän kooste suunnittelun tilanteesta.

Palvelujohtajan ehdotus Vammaisneuvosto merkitsee esittelyn tiedoksi.

Päätös Vammaisneuvosto kävi läpi valmisteluryhmän ehdotuksen päivän ohjelmasta. Alustavasti päivämääräksi on suunniteltu 29.9.2023 ja paikaksi Peurunkaa. Nämä varmistetaan piakkoin.

Vammaisneuvosto

§ 34 **Saapunut posti**

Julkinen

Diaarinumero Hyvaks/869/00.01.02/2023

Vammaisneuvosto 24.5.2023 § 34

Selostus asiasta 1) Webropol-linkin (<https://link.webropolsurveys.com/S/983D001D84006392>) kautta saapunut posti kunnista.

2) Jyväskylän kaupungin kehitysvammaisten työryhmän yhteydenotto.

3) Näkövammaisten yhteydenotto liittyen VPL-kuljetusten palautejärjestelmään.

Palvelujohtajan ehdotus Vammaisneuvosto merkitsee saapuneet postit tiedoksi.

Päätös 1) Vammaisneuvosto kävi läpi Webropolin kautta saapuneet palautteet.

On esitetty toive isopyöräisistä rollaattoreista. Nina Peränen laittaa viestiä apuvälinepalveluihin.

Vammaisneuvostolle on tullut yhteydenotto koskien Doro-puhelimien toimimattomuutta terveysasemien takaisinsoittopyyntöjärjestelmissä. Asiasta laitetaan kysely laaja-alaiseen sote-keskukseen.

On tullut palaute koskien lyhytkasvuisten ja apuvälineitä käyttävien naisten hankaluuksista mammografiakuvauksissa. Pituuden tai vamman vuoksi kuvaus ei aina onnistu ja ratkaisu olisi ultraäänitutkimus. Tämä on Terveystalolla maksullinen. Laitetaan kysely sote-keskukseen, kuinka naisten oikeus mammografiaseulontoihin toteutuisi maksuttomalla ultraäänitutkimuksella.

2) Vammaisneuvosto on käsitellyt kokouksessaan 29.3.2023 kehitysvammaisten työryhmän saapuneen postin ja antoi vastauksena: *Vammaisneuvosto esittää, että päällekkäisiä työryhmiä ei tarvita ja kehityspalveluiden työryhmä voi olla yhteyksissä hyvinvointialueen palveluita koskeissa asioissa palvelujohtaja Nina Peräseen.*

Työryhmä on uudelleen lähestynyt maakunnallista vammaisneuvostoa toivoen toiminnalleen osoitettavan kokoontumistiloja ja sihteeriä. Vammaisneuvosto

Vammaisneuvosto

ei koe tarpeen perustaa uutta rinnakkaista ryhmää ja ottaa käsittelyyn kehitysvammapalveluiden työryhmän esittämiä asioita, jos ne koskevat koko hyvinvointialuetta.

3) Opaskoirayhdistys ry on laittanut kirjeen kaikille Suomen hyvinvointialueille koskien opaskoirien kanssa matkustavien hankaluuksia kuljetuspalveluissa.

Näkövammaisten liitto on lähestynyt vammaisneuvostoa koskien Keski-Suomen Matkojenyhdistyskeskuksen asiakaspalautekanavien saavutettavuusongelmia näkövammaisten apuvälineiden käytön yhteydessä. Molemmat viestit on lähetetty eteenpäin liikennepäällikkö Joonalle.

Liitteet

Palaute vammaisneuvostolle 24.5.2023

K-S MYK Kuljetuspalvelujen palautekanavien saavutettavuus opaskoirayhdistyksen viesti

Palaute vammaisneuvostolle

- Isopyöräisiä rollaattoreita toivotaan jaettavaksi apuvälineinä
- Huoli Hankasalmelta terveystalouden takaisinsoitto pyyntöön: Doro puhelimella soittaessa terveystalouteihin ja jättäessä takaisinsoittopyynnön, pyyntö ei kirjaudu ja soittaja odottaa turhaan takaisin soittoa. Onko puhelimiin ladattavissa joku lisäpalvelu, vai miten edetä? Ystävällisin terveisin Hankasalmen Invalidit ry/Varpu Pöyhönen
- Rintasyövän seulonta on maksuton 50-69 vuotiaille naisille kahden vuoden välein. Liikuntarajoitteisena tuohon seulontaan osallistuminen ei olekaan niin yksinkertaista. Asiakasta on ohjeistettu pari vuotta sitten, että jatkossa voisi tutkimuksen tehdä ultraäänellä, koska mammografian tutkimuslaitteeseen pitää asettua sellaisiin asentoihin, ettei yksinkertaisesti onnistu lyhytkasvuisilta henkilöiltä eikä välttämättä apuvälineitä käyttäviltä. Asiaa on selvitetty ja terveystalo ei kirjoita lähetettä, jotta tutkimuksen voisi tehdä maksutta ultraäänellä. Hyvinvointialueen palveluntuottajana on Terveystalo ja he eivät ilman tk lähetettä tutkimusta tee. Yksi vaihtoehto on, että varaa lääkäriajan tuolta Terveystalolta ja saa sieltä lääkäriltä lähetteen jolla pääsee tutkimukseen. Tämä vain on maksullista ja kun on kyse yksityisestä palveluntuottajasta tämä ei ole halpaa. Tämä pitää nyt käsitellä vammaisneuvostossa, koska meitä liikuntarajoitteisia on jotka ei yksinkertaisesti pääse tutkimuksiin ja meillä on siihen oikeus.

Keski- Suomen Matkojenyhdistelykeskus Oy
Petri Palviainen, Toimitusjohtaja
Pia Pärnänen, Operatiivinen johtaja
Ailakinkatu 5
40100 Jyväskylä

Näkövammaiselle saavutettavat asiakaspalautekanavat K-S MYKin palveluissa

Näkövammaiset kuljetuspalvelujen käyttäjät ovat havainneet, että vammaispalvelulainmukaisten kuljetuspalvelumatkojen asiakaspalautejärjestelmät K-S MYKin verkkosivuilla ovat hankalasti saavutettavissa sekä osittain myös puutteelliset.

Monet näkövammaiset kykenevät antamaan palautetta sähköisesti ruudunlukuohjelmien sekä suurennusohjelmien ansioista, mutta oikean asiakaspalautelomakkeen löytäminen verkkosivuilta on tällä hetkellä vaikeaa.

Henkilöt, jotka eivät voi käyttää sähköisiä palautekanavia, haluaisivat tehdä sen puhelimitse. Tällä hetkellä ei ole olemassa erillistä palautteen antamiseen liittyvää puhelinnumeroa.

Sähköisen asiakaspalautelomakkeen saavutettavuudessa on muutama korjausehdotus, jonka tuomme tässä esille myös.

Jotta näkövammaisen asiakas voi antaa K-S MYKin järjestämistä kuljetuspalvelumatkoista asianmukaista palautetta sekä sähköisesti että puhelimitse, toivoisimme verkkosivuiltenne seuraavanlaisia muutoksia:

Asiakaspalautepainikkeen löytyminen

Tällä hetkellä K-S MYKin etusivulla on oikealla yläalaidassa laatikko ”Ota yhteyttä”. Kun tämän avaa, voi henkilö virheellisesti ajatella tämän olevan palautelomake kuljetuspalvelumatkoihin. Samainen ”ota yhteyttä”-painike löytyy myös silloin, jos ohjautuu ”asiakkaalle”-välilehdelle. Myös tässä kohdassa voi virheellisesti ajatella sen olevan asiakaspalautea varten.

Jos asiakas haluaa antaa palautteen, tulee hänen osata vierittää ”asiakkaalle”-välilehteä aina sivun alalaitaan saakka, josta löytyy viimeisenä otsikko

"asiakaspalaute" ja "Anna palautetta"-painike. Olisi kaikkien etu, että tämä palautepainike löytyisi joko K-S MYKin etusivulta, tai vähintään "Asiakkaalle"-välilehden oikealta yläpalkista tai heti sivun alussa.

Sähköisen asiakaspalautelomakkeen saavutettavuus

Palautelomakkeen saavutettavuudessa havaitsimme seuraavia puutteita:

Puhelimitse annettu asiakaspalaute

Kuljetuspalveluiden piirissä on paljon erityisesti iäkkäitä näkövammaisia henkilöitä, jotka eivät pysty käyttämään sähköisiä kanavia palautteen antamista varten. Heille on kerrottu, että palautteen voi antaa suoraan K-S MYKin matkojentilausnumeroon. Tämä palautepuhelu toki tukkii varsinaisten matkojen tilausta ja on annettu ymmärtää, että ne eivät ilmeisesti rekisteröidy viralliseksi palautteeksi.

Sähköisen palautejärjestelmän lisäksi tarvitaan siis myös erillinen puhelinnumero, jonne annettu palaute rekisteröityy samanarvoisesti käsiteltäväksi kuin sähköisen palautelomakkeen kautta annettu asiakaspalaute.

Nämä nyt antamamme ehdotukset asiakaspalautteen helpottamiseksi koskevat myös monia muita kuljetuspalvelujen piirissä olevia asiakasryhmiä. Siksi katsomme asian olevan merkityksellinen kokonaisuutena asiakastyytyväisyyden ja kuljetuspalvelujen kehittämisen näkökulmasta.

Toivomme saavamme tietoa asian käsittelystä ja toimepiteistä näiden epäkohtien korjaamiseksi.

Jyväskylässä 4.5.2023

Annika Tyynysniemi
Oikeuksienvälön asiantuntija
Näkövammaisten liitto

Laura Asunta
Riikka Kannisto
Jorma Viikko
Vaikuttamistyöryhmä
Keski- Suomen Näkövammaiset ry

Lähettilä: info@opaskoirayhdistys.fi 15.5.2023 8:26:47
Opaskoiraa käyttävien vaikeavammaisten kuljetuspalvelun asiakkaiden palveluun liittyvä muistutus

Vastaanottaja:
sihteeri@opaskoirayhdistys.fi

Et saa usein sähköpostia lähettilältä info@opaskoirayhdistys.fi. Lisätietoja siitä, miksi tämä on tärkeää <<https://aka.ms/LearnAboutSenderIdentification>>

Opaskoirayhdistys ry

Marjaniementie 74

00930 Helsinki

p 050 432 8431

sposti: info@opaskoirayhdistys.fi <mailto:info@opaskoirayhdistys.fi>

Opaskoiraa käyttävien vaikeavammaisten kuljetuspalvelun asiakkaiden palveluun liittyvä muistutus

Jakelu:

Espoon kulkukeskus

Espoon kaupunki

Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveystyö

Helsingin matkapalvelu

Yhdistelykeskusten että vammaispalvelujen vastaavien sekä mahdollisesti hankinoista vastaavien yhteistietoja: Itä-Uusimaa, Kanta-Häme, Keski-Suomi, Keski-Uusimaa, Kymenlaakso, Lappi, Länsi-Uusimaa, Pirkanmaa, Pohjois-Karjala, Pohjois-Savo, Päijät-Häme, Vantaa-Kerava, Varsinais-Suomi

Hyvinvointialueet: Etelä-Karjala, Etelä-Pohjanmaa, Etelä-Savo, HUS, Helsinki, Itä-Uusimaa, Kainuu, Kanta-Häme, Keski-Pohjanmaa, Keski-Suomi, Keski-Uusimaa, Kymenlaakso, Lappi, Länsi-Uusimaa, Pirkanmaa, Pohjanmaa, Pohjois-Karjala, Pohjois-Pohjanmaa, Pohjois-Savo, Päijät-Häme, Satakunta, Vantaa ja Kerava, Varsinais-Suomi

Opaskoirayhdistys on vakavasti huolestunut näkövammaisten opaskoirankäyttäjien kohtelusta vaikeavammaisten kuljetuspalvelussa Helsingin matkapalvelussa ja Espoon kulkukeskuksessa.

Olemme saaneet useilta palvelun käyttäjiltä palautetta kuljettajien heikosta tai olemattomasta valmiudesta huomioida näkövammaisia opaskoirankäyttäjiä. Käytännössä tämä on tullut ilmi kuljettajan kieltäytyttyä palvelusta tai kieltäytyttyä ottamasta opaskoiraa kyytiin tai osoitettua sille paikan, joka ei ole sopiva opaskoiralle. Myös vaikeasti koirapelkoisen kuljettajan lähettäminen hoitamaan opaskoiran kanssa liikkuvan asiakkaan kuljetusta aiheuttaa kohtuutonta hankaluutta. Kuljettajien vakavat huolimattomuusrikkomukset ja vastuuton asiakkaan kohtelu aiheuttavat vaaratilanteita ja turvattomuuden tunnetta näkövammaiselle asiakkaalle.

Vaadimme kirjallista vastinetta ja konkreettisia toimenpiteitä kuljetuspalvelutilanteen korjaamiseksi. Miten jatkossa huolehditte, että vastaavia rikkomuksia ja vaaratilanteita ei tapahdu?

Tässä tapauskohtaisia esimerkkejä, joista on tietosuojasyistä poistettu nimet ja asiakastunnukset. Ne ovat meillä kyllä tiedossa kyselyn tuloksissa, jonka teimme opaskoiran käyttäjille syksyllä 2022.

Tapaus 1:

Valitan Helsingin matkapalvelun kuljettajasta, joka vei minut kotiin xx.

Kuljettaja osasi ja ymmärsi tosi huonosti suomea. Äitini oli saattamassa minua autolle ja kuljettaja rupesi kommunikoidaan äitini kanssa eikä ollenkaan kuunnellut mitä minä sanoin. Minä tiedän parhaiten minua koskevat asiat kuljetuksessa ja miten ne tulee huomioida ja tilanne oli sellainen, että kuljettaja pelkäsi aivan hirveästi koiria ja minulla oli opaskoira mukana. Nyt oli tilanne sellainen, että halusin että opaskoirani matkustaa etupenkin jalkatilassa, jossa se on tottunut matkustamaan. Tähän ei kuljettaja meinannut suostua vedoten pelkoonsa. Kuljettaja ei myöskään meinannut tulla ottamaan painavaa reppuani oletti vissiin, että heikkokuntoinen äitini laittaa sen takaluokkuun ja kuljettajalle piti monta kertaa sanoa ennen kuin hän nousi autosta auttamaan. Tilauksen yhteydessä ilmoitin, että tarvitsen kuljettajan apua rapun ovelta autolle. Kuljettaja kysyi monta kertaa äidiltäni eikö hän tule mukaan ja oli tosi huolissaan, kun joutui pärjäämään minun kanssani kahdestaan, vaikka olen täysin itsenäinen ja itse itsestäni huolehtiva henkilö.

Matkan aikana kuljettaja vannotti minua pitämään "koiran päästä" kiinni ettei se pääse hänen puolelleen koska hän kuulema pelkää koiria niin paljon, että jos koira koskisi häneen voisi tapahtua onnettomuus. Ihmettelen sitä, että miksi ko. kuljettaja otti kyydin, jossa lukee, että opaskoira on mukana. Toiseksi opaskoira on apuväline, jonka kuljettamista matkapalvelun kuljettaja ei saa missään olosuhteissa kyseenalaistaa ja olen ymmärtänyt, että tämä selvitetään kaikille Helsingin matkapalvelun ja taksin kuljettajiksi pyrkiville. Haluan, että valitukseni kirjataan järjestelmään ja haluan myös kirjallisen vastineen valitukseeni.

Vastine: Helsinki Ystävällisin terveisin, xx Sosiaaliohjaaja, Vammaisten sosiaalityö

www.hel.fi/sote

Kuljettajan kanssa on keskusteltu. Kuljettaja ei ollut tarkoittanut

pahaa kommunikoimalla ensin äidin kanssa. Kuljettajalle on jäänyt paha trauma koirista, ja isommalla autolla ajettaessa ei ole ongelmia, mutta henkilöautossa tämä on aiheuttanut ahdistusta, vaikka tietääkin koiran koulutetuksi apuvälineeksi. Suoraohjauksessa ei voi valikoida kyydityksiä. Kuljettaja on erittäin pahoillaan tästä.

Tapaus 2:

tilasin Helsingin matkapalvelusta kyydin viemään minut kotiosoitteestani (xx Iiriskeskukseen (Marjaniementie 74.)). Perillä kuljettaja oli avannut takaluukun ennen kuin minä nousin autosta ollenkaan kysymättä minulta. Opaskoirani olisi voinut rynnätä ulos, kun se oli siinä täysin valvomatta ja jäädä auton alle. Opaskoira on kallis apuväline, kuka olisi korvannut minulle tärkeän apuvälineen ja hyvän ystävän menetyksen vakuutusko? Eikö näitä asioita enää ollenkaan käydä läpi kuljettajienne kanssa? Takaluukun avaaminen ennen aikojaan ja opaskoiran jättäminen vartioimatta on sen verran iso laiminlyönti, että haluan asiasta vastineen. Vaadin myös, että valitukseni kirjataan järjestelmään.

Vastine:

Helsinki, Ystävällisin terveisin, xx, sosiaaliohjaaja, vammaisten sosiaalityö

"Pahoittelut tapahtuneesta.

Keskustelin asiasta kuljettajan kanssa. Hänelle oli käynyt ajatusvirhe asian suhteen, tämän takia oli avannut kontin liian aikaisin. Pahoittelee tapahtunutta ja muistaa varmasti jatkossa opaskoirien suhteen odottaa riittävästi, jotta asiakaskin on ehtinyt valvomaan tilannetta."

Tapaus 3:

" On mutistu eikä kysymyksiini esim. auton sijainnista, takaluukusta jne. ole vastattu ymmärrettävästi. Käytetään paljon tässä, tuossa, tuonne -sanoja. Kuljettajien kielitaito välillä hyvinkin huono ja minun vaikea ymmärtää mitä yrittävät selittää ja toisin päin he eivät ymmärrä, kun yritän jotain kysyä tai kertoa vaikkapa oikeasta kohteesta, mihin olen jäämässä. Kerran yksi kuski tuli opastustilanteessa hyvin epämukavasti liikaa iholle repien minua ja koiraa mielestään oikeaan suuntaan, vaikka yritin ystävällisesti ohjeistaa oikeaa opastustapaa. Itse koen tällaiset hyvin ahdistaviksi tilanteiksi, kun fyysistä tilaani ei kunnioiteta. Sama pätee kuljettajien suhteen, jotka haluavat väkisin laittaa vyön puolesta kiinni, vaikka kiitän ja yritän sanoa, että saan sen hyvin itse.

Kerran kuski hakiessaan tuohtui koiran mukana olostä ja meinasi jättää meidät kyydistä. Myönsi lopulta kuitenkin virheen omakseen, koska tiedoissani kyllä lukee koiran mukana olostä selvästi. Tämän ymmärrettyään kyllä suostui ottamaan kyytiin.

Opaskoirani hihnaan ja valjaisiin on myös tartuttu ja yritetty puolestani käskeä koira autoon tai sieltä pois. Pyynnöistäni huolimatta takakontti on myös avattu automaattipainikkeella, kun vielä olen ollut sisällä istumassa enkä koira turvallisesti takaluukulla vastaanottamassa. Keskellä vilkasta kaupunkia nämä aina säikäyttävät. Onneksi nuorikin koira on tilanteissa pysynyt kontissa paikoillaan, jopa kerran, vaikka kuski yritti sitä jo käskyttää ulos vaikka itse vasta olin nousemassa eikä koiralla hihnaa tai valjaita.

On myös meinattu jättää väärään osoitteeseen, kysytty reittiohjeita tai minkä väriseen taloon olen menossa jne. muuta pienempää mutta näistä kyllä aina jotenkin selvitty.

Kuljettajia olen yrittänyt ohjeistaa oikeista toimintatavoista ystävällisesti aina kasvatusten ja muutamassa tapauksessa antanut myös palautetta suoraan Kulkukeskukseen, mistä kuitenkin tuntuu tulevan aina sama leikkaa-liimaa vastaus.”

Tapaus 4:

” On käynyt niin että ensimmäinen iso taksi oli kuitannut kyydin vaikka olin ilmoittanut että koira tulee mukaan kuski alkoi riehumaan Isossa tilassa ja heittelemään penkkejä sanoi että hän ei uskalla olla koiran kanssa samassa tilassa tilanne kävi niin uhkaavaksi ahdistavaksi joten sanoin taksi kuskiille että jos tämä on niin iso ongelma niin tilaan toisen taksin kuski pahoitteli nopeasti ja kaasutti menemään seuraava taksi oli ulkomaalainen mutta kun hän kysy että pysyihän koira takakontissa ettei se rynni etupenkille ja sanoin että kyllä koira pysyy siellä minne hänet on laitettu pysty jatkamaan matkaa kotiin. Kolmannessa kohtaamisessa lähitaksin kanssa kuski ei uskaltanut tulla meno eikä paluu määränpäässä ulos autosta koska pelkäsi koiraan niin paljon.”

Tapaus 5:

” Useamman kerran on ollut tilanteita, jolloin auton peräkontissa on ollut jotain irtotavaroita ja koira on joutunut matkustamaan siellä seassa tai hattuhylly on jätetty paikoilleen ja koira joutuu olemaan ahtaassa tilassa. Muutaman kerran on sattunut kuljettaja, joka "äksyilee" siitä, ettei koira pysy aloillaan peräkontissa vaan vaihtaa välillä asentoa. Näillä kuljettajilla ajotapa on usein vähintäänkin vauhdikas, jolloin koiran ei oikein ole edes mahdollista pysyä aloillaan.”

Perustelumme:

Mielestämme käytännön toteutus on estänyt näkövammaisilta opaskoirankäyttäjiltä kuljetuspalvelun käytön, vaikka YK:n yleissopimus vammaisten henkilöiden oikeuksista artikla 20 velvoittaa toteuttamaan ”tehokkaat toimet varmistukseksi vammaisille henkilöille mahdollisimman itsenäisen henkilökohtaisen liikkumisen, muun muassa: a) helpottamalla vammaisten henkilöiden henkilökohtaista liikkumista, sillä tavalla kuin ja silloin kun he haluavat sekä kohtuulliseen hintaan”.

Kyseiset tapaukset voivat täyttää myös syrjinnän tunnusmerkit:

Syrjinnän kieltö yhdenvertaisuuslaissa ja rikoslaissa

Yhdenvertaisuuslaki kieltää syrjinnän vammaisuuden perusteella. Vammaisen henkilön tulee saada yhdenvertaisesti muun muassa yleisesti tarjolla olevia palveluita ja tavaroita.

Viranomaisen, koulutuksen järjestäjän, työnantajan sekä tavaroiden tai palvelujen tarjoajan on tehtävä asianmukaiset ja kulloisessakin tilanteessa tarvittavat kohtuulliset mukautukset. Kohtuullisten mukautusten tarkoituksena on mahdollistaa vammaisen henkilön yhdenvertaisuuden toteutuminen sekä tukea heidän itsenäistä ja täysimääräistä osallistumista.

Myös rikoslaki kieltää syrjinnän. Opaskoirankäyttäjän taksin käytön estäminen voi täyttää syrjinnän tunnusmerkit. Ketään ei saa asettaa muita huonompaan asemaan vammaisuuden perusteella.

Rikoslaki (19.12.1889/39) 11 luku 11 § ja 47 luku 3 §

Yhdenvertaisuuslaki (1325/2014) 5 §, 8 § ja 15 §

Näkövammaiset opaskoiran käyttäjät ovat haavoittuvassa asemassa olevina palvelun käyttäjinä oikeutettuja tasavertaiseen kohteluun erityisen korostuneesti.

Pyydämme kirjallista vastausta tässä muistutuksessa esitettyihin seikkoihin sekä selvitystä millaisiin konkreettisiin toimiin on ryhdytty palveluntuottajan kanssa sekä opaskoirankäyttäjien oikeuksien toteutumisen takaamiseksi 31.5.2023 mennessä.

Tarvittaessa tulemme osoittamaan asiaa koskevan kantelun eduskunnan oikeusasiamiehelle sekä julkaisemme kuljetuspalvelun tilanteen ja tason myös medioissa.

Opaskoirayhdistys ry

Vammaisneuvosto

§ 35 **Muut asiat**

Julkinen

Diaarinumero Hyvaks/247/00.02.02/2022

Vammaisneuvosto 24.5.2023 § 35

**Palvelujohtajan
ehdotus** Vammaisneuvosto merkitsee muut asiat tiedoksi.

Päätös

- 1) Miia Kuusela tiedusteli, mihin Viitasaaren vammaisneuvosto voi lähettää neuvostossa heränneitä kysymyksiä. Miia Kuuselaa pyydettiin välittämään kysymykset palvelujohtaja Nina Peräselle, joka vie asioita eteenpäin.
- 2) Aluehallituksen puheenjohtaja Maria Kaisa Aula kertoi vammaisten työllistymisestä Keski-Suomessa ja kuinka työllistymismahdollisuuksia kehitetään. Vammaisneuvosto päätti ottaa työllistymisen yhdeksi aiheeksi syksyn kokouksiin.
